

Doppelmayr KABELBANEN

Hoe een familiebedrijf uit Wolfurt in Vorarlberg marktleider werd in het transport van mensen en goederen per kabelbaan en nog steeds in de lift zit.

TEKST: EMELY NOBIS / FOTOGRAFIE: DOPPELMAYR SEILBAHNEN GMBH

Waar kennen we Doppelmayr van?

In elk geval van de zomer- of wintervakantie in de bergen. Het bedrijf is namelijk wereldmarktleider in de bouw van sleepliften, gondola's, stoeltjesliften en kabelspoorbanen. Sinds de eerste sleeplift in 1937 leverde de Doppelmayr/Garaventa-groep zo'n 15.000 liftinstallaties aan 95 landen en opende het wereldwijd vijftig vestigingen. De helft van de ruim drieduizend medewerkers werkt in Oostenrijk zelf, vooral bij het grootste productiewerk: Hohe Brücke in Wolfurt (Vorarlberg). Naast stalen en mechanische onderdelen voor stations, cabines en steunpilaren worden hier sowieso alle klemmen gemaakt waarmee liften aan kabels zijn vastgemaakt. Wolfurt is ook het centrum van de productontwikkeling. In een testhal en met een test-liftinstallatie worden hier innovaties als kinderveilige stoeltjesliften, ophangsystemen voor mountainbikes, nieuwe materialen of de jongste D-line met onder meer een veel intuïtiever besturingssysteem aan kwaliteits- en veiligheidscontroles onderworpen.

Wie richtte het op?

Konrad Doppelmayr, die in 1893 de smidse van zijn leermeester overnam, gaf het bedrijf z'n naam. Pas in 1937 ontwikkelde zoon Emil de eerste skilift, naar een idee van skiliftpionier Sepp Billstein uit Lech, die met deze sleeplift meer wintersporters naar skigebied Lech Zürs am Arlberg wilde lokken. Emil zag al vroeg in dat de markt in het Alpengebied verzadigd zou raken: een skilift gaat immers al gauw vijftwintig jaar mee. In 1953 haalde hij in Canada de eerste buitenlandse opdracht binnen, overigens zonder zelf een woord Engels te spreken. Een mijlpaal was ook de ontwikkeling van de koppelbare gondellift in 1972, toen Emils zoon Arthur aan het roer stond. Onder diens zoon

Directeuren Michael Doppelmayr (helemaal rechts) en Hanno Ulmer (helemaal links) hebben eind vorig jaar de dagelijkse leiding overgedragen aan de langdurige medewerkers István Szalai (midden links) en Thomas Pichler. Doppelmayr en Ulmer blijven wel als toezichthouder aan het bedrijf verbonden.

HET KABELBAANNETWERK VAN DOPPELMAYR TUSSEN **LA PAZ EN EL ALTO** IN BOLIVIA BLEEK DÉ OPLOSSING VOOR HET **VERKEERSINFARCT** IN EEN GEBIED WAARIN EEN **METRO** DOOR HET HOOGTEVERSCHIL **GEEN OPTIE** IS

Michael groeide het bedrijf door fusies en overnames verder uit tot de Europese vennootschap Doppelmayr/Garaventa-groep, met Doppelmayr Seilbahnen GmbH als een van de dochterondernemingen.

Welke types kabelbanen zijn er?

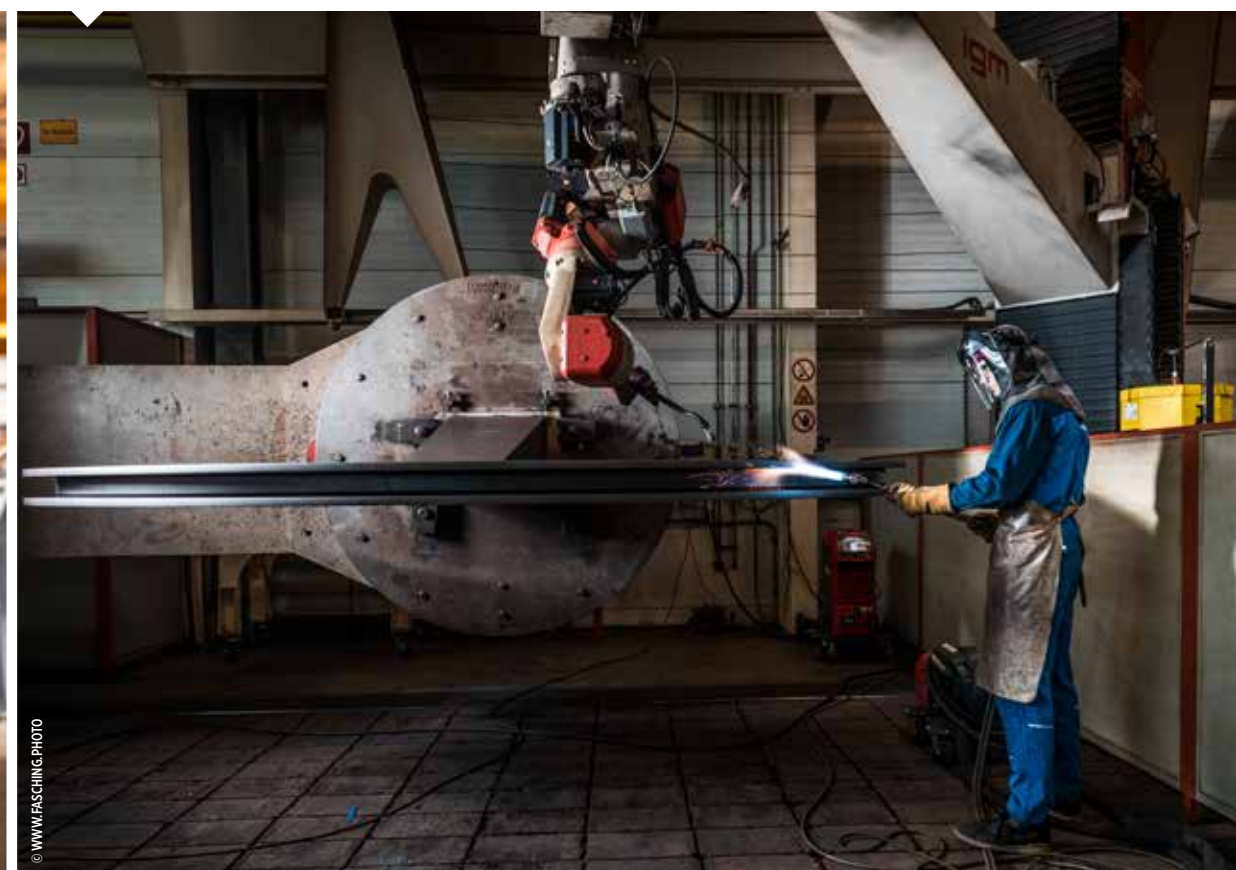
Heel wat, zo wordt bij een rondleiding door de productiehal in Wolfurt duidelijk. De meest grove indeling is die in sleepliften, kabelbanen en kabelspoorbanen, allemaal uiteraard voortgetrokken door een kabel. De kabelspoorbaan (Standtseilbahn of Finucular) maakt daarbij gebruik van een spoorrail met passeermogelijkheid voor de twee kabeltreinen die elkaars contragewicht zijn. Bij sleepliften, stoeltjesliften en gondelbanen zitten de cabines of stoeltjes met een klem vast aan een kabel. Soms kan die klem in het station worden losgekoppeld zodat de betreffende cabine of stoel vertraagd kan worden: extra veilig bij het in- en uitstappen. Verschil is er verder tussen pendelbanen (met twee cabines die in tegengestelde richting bewegen) en cabinebanen (met meerdere gondels of stoeltjes aan een eindeloos ronddraaiende kabel). Dan hebben we het nog niet gehad over de 2 & 3S-banen, Funitel, Funifor of de lawinelift, waarmee lawines kunstmatig worden uitgelokt. Voor de liefhebber worden alle types op de bedrijfswebsite beschreven.

Waarom wereldrecords?

Veel opdrachtgevers willen zich onderscheiden met bijvoorbeeld kleur, bekleding en vorm van de cabines of het design van een liftstation. Zo ontstaan er vanzelf wereldrecords zoals de dubbeldekker-pendelbaan over de baai van Ha Long in Noord-Vietnam, met de grootste cabines ter wereld (plaats voor 230 passagiers) én de hoogste betonnen steunpilaar (188,88 meter) of de CabriO Kälti-Stanserhorn in Zwitserland, met 30 zitplaatsen op een bovendeck in de openlucht. Doppelmayr denkt graag mee met de klant, maar aan de technologie zelf (zoals staanders en ophangconstructie) wordt vanwege de veiligheid niet getornd. Elke nieuwe opdracht begint dan ook met een *Trassenbegehung* ter plaatste, waarbij projectleider en technici het terrein verkennen om te kunnen berekenen wat er mogelijk is gezien de geologie (zoals de ondergrond waarop de steunen komen te staan) en de hoogte en lengte die moeten worden overbrugd. Zo werd een bergstation in de Aletsch Arena in Zwitserland vanwege de onstabiele grond geplaatst in een betonnen bak die meebeweegt met het landschap en de komende jaren 11 meter horizontaal en 7 meter verticaal zal verschuiven.

Leerlingen worden intern opgeleid.

Onderdelen die cruciaal zijn voor de veiligheid worden allemaal in het productiewerk in Wolfurt vervaardigd.

Wat is de meerwaarde?

Bij Doppelmayr onderscheiden ze 'belevens-kabelbanen' voor de lol, die bijvoorbeeld naar een bergtop of attractiepark voeren, en kabelbanen die de beste oplossing zijn voor een logistiek probleem. Denk aan transportliften die zwaar materieel voor de bouw van tunnels aanvoeren en na voltooiing weer worden afgebroken, zodat het landschap niet blijvend is aangetast. Het mooiste voorbeeld van functioneel transport is het 33 kilometer lange kabelbaan-netwerk dat Doppelmayr tussen 2014 en 2019 aanlegde tussen de Boliviaanse steden La Paz en El Alto. Met 10 lijnen en 26 stations is het dé oplossing voor het verkeersinfarct in een gebied waarin een ondergrondse metro door het grote hoogteverschil geen optie was en de straten te smal zijn voor een tramverbinding. Deze *Mi Teleférico* glijdt met een snelheid tot wel 21 kilometer per uur geruisloos boven en tussen de steden, bespaart de dagelijkse 300.000 passagiers veel vertraging door files en is dankzij de centrale elektrische aandrijving ook nog eens milieuvriendelijk. * i doppelmayr.com Meer mijlpalen en wereldrecords? i oostenrijkmagazine.nl

